

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Galathee, ofte Harders-Klachte

urn:nbn:de:bsz:31-101049

GALATHEE,

Ofte

HARDERS-KLACHTE.

Daphnis, op een meye-nacht,
 Als hy op de liefste dacht,
 Wenscht alleen te moghen zijn,
 Om sijn droeve minne-pijn
 Uyt te storten inde locht,
 Daer het niemant hooren mocht.

'Twas een weder sonder wint,
 Soo men dat by wylen wint;
 Al de werelt was in slaep
 Men en hoorde niet een schaep,
 Niet een By' en wasser uyt
 Om te vliegghen op het cruyt,
 Inde boomen gheen ghedril,
 Vee en honden swegghen stil,
 En de voghels al-te-mael,
 Maer alleen de nachtegael,
 's Nachts te singhen wel ghewent,
 Sat en fleuyte daer ontrent.

Daphnis sach de doffe maen
 Treurich aen den hemel staen,
 Of om dattet soo geleeck,
 Mits sy in het duyster weeck,
 Of om dat het harders kindt
 Niet ten besten was ghesint;
 Want al was de cudd' in rust,
 Slapens hadt hy geenen lust,
 Maer hy want een eenfaem velt,
 Daer hy sich ter neder stelt,
 Daer hy met een droef ghemoet
 Dus sijn minne-clachten doet.

Galathea, gheestich dier,
 Oorsaec van mijn eerste vyer,
 Oorsaec van een vreemt ghewoel
 Dat ick inde leden voel,
 Oorsaeck van een vasten bandt
 Die mijn siel aen u verpandt.

a 2

Die

Die mijn jeughdich herte bint
 Dat het niemant anders mint;
 Die mijn ziel aen u verknoot,
 Datse niet int wild' en loopt.
 Soete meysien aerdigh dinck,
 Soeter als een distel-winck,
 Soeter in u soeten praet,
 Als de soeten honich-raet,
 Soeter als het groene lis
 Aende siecke wissien is,
 Soet; maer dickmael op een uyr
 VVeder uytter maten suyr.

Somtyts macker als een lam,
 Somtyts felder als een ram;
 Somtyts swack, ghelie een riet
 Somtyts stijf, ghelijck een spriet;
 Somtyts brooser als een glas,
 Somtyts tayer als een was;
 Somtyts straf, ghelijc een stier,
 Somtyts dwee, ghelijc een pier;
 Somtyts bitter, als een gal,
 Somtyts honich over al;
 Somtyts mack ghelijck een rhee,
 Somtyts stuer, ghelijc de zee;
 Somtyts siltigh, als de vloet,
 Somtyts weder suycker-soet;
 Somtyts vrolijck, somtyts stil,

Altyts, so ick niet en wil;
 Eeuwigh teghen my ghecant,
 Altyt naer een ander lant,
 Eeuwigh teghens my gheset,
 Altijt op een ander bedt.

Och hoe veel heb ick ghesucht!
 Och hoe langh heb ick gheducht!
 Och hoe seer heb ick gheschreyt!
 Seder ghy eerst hebt gheweyt
 Inde velden van Dijshouck,
 Seder hebt ghy uwen douck
 Anders na dan toy ghestelt,
 Als de vriesters van het velt:
 Seder hebje met een schraegh
 Onderstut u blauwe kraegh,
 Seder staet u doecken-buyf
 Euen als een kieuits kuyf,
 Seder hebt ghy uwen tret
 Op een ander wijs gheset
 Als Lycoris, rap te voet,
 Of als Amarillis doet.
 Och! wat dienter veel geseyt?
 Of wat dienter meer gheschreyt?
 T'is al niet ghelijck het pleegh,
 Doen ick met u kennis kreegh.
 Seder ghy het hooffsche vrien,
 Tot Dijshouck eens hebt ghesien,

En de

En de streken van de stad,
Seder heb ic uyt gehad:
Seder noemt ghy my een loer,
En een kinckel, en een boer,
En een clunten, en een cluts,
Al, om dat ic juyst mijn muts
Niet recht steets can nemen of;
Al, om dat ic in het stof
Niet can schraven als een hoen
In den mis-hoop plagh te doen;
Al, om dat ic zeeus en ront
Spreke juffer wytten mont,
En niet draeyen can mijn re'en
Als de linckers van de ste'en.

Maer, al ben ic plomp en slecht,
Immers ben ic vroom en recht,
Immers isser niet een maeght
Die haer over my beclaegt,
Dat ic met een slimmen keer,
Oyt ontfutselt heb haer eer;
Dat ic oyt in eenigh dingh,
Keyne min te buyten gingh,
Dat ic in het woeste velt
Oyt de parten heb gestelt,
Dat ic op den cooren-tas
Oyt oneerlic dertel was,
Dat ic oyt by vrijster sliep,

5
En dan inde buerte liep,
Om te dragen mynen roem
Van haer teere maegde-bloem.

Neen, dat heb ic noyt bestaen,
Maer ic hebbe ront gegaen,
En ic hebbet u geseyt
VVat my op het herte leyt,
Niet met eenig lang verhael,
Of met opgeproncte tael,
Niet met eenig groot beslach,
Als een steetsche vrier plack,

Neen, ic seyde u rustig uyt
Wiltje, kint, ghy zijt de bruyt,
Siet daer is mijn rechter hant,
Tot een vast, een ceuwich pant,
Soo ick u maer aen en stae,
Segt met corte woorden, Jae.

Dese myne ronden aert
VVas u eertyts lief en waert,
VVant ghy seyde, dat het lant
Eyscht een ongeveynst verstant.
Maer dat is nu al gedaen
Al u rontheyt is gegaen,
Seder datje kennis had
Met de gilden vande stad.

Eertijts was ick wel gesien
 Als ick u plach aen te bien
 Kleyne giften van het lant,
 Als wel eer een harder sant,
 Of een tuyltjen uyt den tuyn,
 Of een cransjen uyt den duyn,
 Of een bloemtjen uyt het velt,
 Alsmen die noch weynich telt,
 Of een wonder schoone roos,
 Die ick onder hondert koos,
 Of misschien een kievits ey

Vry een wyle voor den mey.
 Somtijts nieuwen honich-raet
 Eerse noch te coopen staet,
 Somtijts oock het eerste lam
 Dat ick van de moeder nam,
 Somtijts wel een jonck faisant,
 Vruchten van het vaderlant,
 Eygen queecsel, eygen goet,
 Hier in zeelant uytghebroet:
 Somtijts wafels diep gheruyt
 VVel ghesuyckert, wel ghecruyt,

VVel

VVel m
 In een n
 En al
 Die en b
 Lest
 En daer
 't Eene j
 D'ander
 Ginder o
 Soete bee
 Stracx s
 Zijn vo
 Noe
 Korfebo
 Daer de
 Daer de
 Daerme
 Eerme
 Dese wor
 In mijn a
 En terwyl
 Seg ick s
 Spaert dit
 D'eerste
 Somtij
 Met wat
 Somtijts me
 Somtijts me
 Staech met

Wel met boter overdroopt,
 In een neusdoeck opgeknoopt,
 En alsoo u t'huys gebracht,
 Die en hebje noyt veracht.

Leestmael greep ick een lampraes,
 En daer toe een jongen haes,
 't Eene so het lach en sliiep,
 D'ander so hy voor my liep,
 Ginder op mijn klaver-wey,
 Soete beesjes alle bey,
 Stracx so riep ick, dese twee
 Zijn voor u, ô Galatee.

Noch zijn my te huys gebracht
 Korseboomen vroech in dracht,
 Daer de vruchten worden groot
 Daer de vruchten worden root,
 Daermen smaeck van hebben mach,
 Eermen elders vruchten sach,
 Dese worden nu geplant
 In mijn alderbeste lant,
 En terwijl ick spit en delf,
 Seg ick sijnens in mijn self,
 Spaert dit boomtjen, corse-dief,
 D'eerste vrucht is voor mijn lief.

Somtjts quam ic tot u treen
 Met wat dun-gewolde queen,
 Somtjts met een abricóc,
 Somtjts met een artichoc,
 Staech met yet dat geestig stont,

Of het beste datmen vont.

Bracht ick dan een vogel-nest,
 Dat beviel u alderbest,
 Want ghy had soo veel te doen
 Met de beesjens wel te broen,
 Dat ontloot u witte borst,
 Die nu (dacht ic) die eens dorst
 Die eens mochte metter hant.
 Maer waer loopt mijn los verstant?
 Hoe! mijn dunct ick worde dwaes
 Dat ic hier dus sit en raes;
 Al mijn breyn wil over hoop,
 Al mijn geest is opten loop,
 Al mijn sinnen op de reys
 Als ic om dat wesen peys:
 Doch al eer ic verder raec,
 't Sa al weder totte saeck.

Maer of ic al giften sant
 Vyt den seggen van het lant,
 Noch en was het niet ter deeg,
 Noch en bracht ic niet te weeg,
 Datie my oyt hebt gelaest,
 Datie my een cusjen gaest,
 Datie my u rooden mont
 Oyt een reysjen hebt gejoint:
 Neen, al wat ic mochte doen,
 Noyt en bootie my een soen;
 Ia ghy waert oock al te straf,
 Dat ic u een cusjen gaf:

Dies

Dies en bleeffter anders niet
 Om te laven mijn verdriet,
 Als dat ic u rechter hant
 Na mijn droeve lippen sant,
 Om mijn hert, ten minsten daer,
 V te maken openbaer:

Maer als ghy uyt harden aert,
 Hier al mede teghen waert,
 Soo en wist ic geen en raet,
 Gheen en troost, of toeverlaet,
 Als dat ic u vingehrs nam,
 En daer mede neder quam
 Op mijn ongheruste borst,
 Daer mijn herte leyt en dorst:
 Op dat ghy daer voelen mocht
 Hoe mijn banghe ziele vocht,
 Hoe mijn leven-ader sloegh,
 En gheduerich lach en joegh.

Maer al wat ick oyt bestont
 Met het wesen, metten mont
 Noyt en heb ic vrucht ghedaen
 T'is al inde wint ghegaen.
 Vvat ick oyt, ô fiere maeght,
 Heb ghesproken, heb gheclaeght,
 Heb gejamert, heb gevleyt,
 T'is den dooven al gheseyt.

Ia het ijser soo ghestelt,
 Dat al com' ick uytet welt,
 En ic brenghe voor den dach,

Soete dinghen als ic plach,
 Ghy, ô strenghe Galathee,
 Felder, als de noorder-zee,
 Ghy, als anders nu ghewent,
 Mijn in gramschap kenen sent,
 Sonder eens te willen sien,
 Vvat ic u meyn aen te bien;
 En voor reden seghje my,
 Het en staet u gheensins vry
 Yet te nemen van een hant,
 Die van uwe minne brant:
 En, naor ic u reden vat,
 T'is een lesse vande stadt;
 Daer ist datmen leyt en schenct,
 En de goede zeden krenct:
 Dan ten is geen harders gift,
 Geene kaes van room geschift,
 T'is geen mus, of distel-vinc,
 T'is een keten, of een rinc,
 Of een helle diamant,
 Die geliç een kaerse brant;
 Daermen wel van swysebolt
 En dan los daer henen rolt.

Soete vriesters ic beken
 Dat ic hier ooc tegen ben:
 Vvant het gout heeft wonder cracht
 Vvaer het immer wert gebracht:
 Maer in harders reyne gunst
 Slecht gewas, of cloyne cunst,

Daer

Daer en is geen ongeval
Dat de seden crencken sal.
Maer dit heb ic al geseyt,
En noch breeder uytgeleyt,
Dan het meysje met-te-min
Brengher weder tegen in,
Dat by ons een cleine gife
Heeft al mede slim vergift.

Lieve Daphnis, hoe het gaet,
Hoeje jammert, hoeje praet,
Wat je weet, en wat je vint,
Sy blijft ester steeds gesint.

'Tis als geene tijt gele'en,
'Tsoete dier was doen te v're'en,
Sich te spiegel'n inde zee,
Als de stroom lach stil en dwee,
Niet gerimpelt van de wint,
Als men die wel somtijts vint:

't Gater nu al anders toe,
Sy ist 't stille water moe,
En sy wert voort'aen ghehult,
In een glas rontsom vergult,
Spiegelhel noemt men 't in de stadt,
Hier van wert se bijster prat,
Want se siet meer alse plach:
Meer alss' in het water sach,
Wat se geestichs by haer heeft,
Vatter aen de vrijster leeft,
Wat haer ciert, dat weet se vry
Immers alsoo wel als wy.

19
Sy doorsiet dat hel gesicht,
Dat ooc in het duyster licht,
En dien lieffelicken mont,
Schoonder als de morgenstont,
En dat haitje sacht gecrolt,
Dat haer om de wangen rolt,
Dit is haer nu al bekenr,
En diep in het hoost geprent:
Dies ontstaet in haren sin,
Minnaers haet, en eyge min.
Komt, o weerde Galathie,
Spiegelhel weder inde zee.
Hem die hier toe oorsaec gaf,
Vvensch ic tot verdiende straf,
Dat sijn lief, hem eertijts soet,
Trots en moedich worden moet;
Dat se, naer een soete min,
Kryghen moet een stuere sin.

Ach hoe leyt hy my int hoost,
Die my van mijn lief berooft!
't Schijnt dat alle sijn gelaet,
Eeuwich voor mun oog'en staet.
't Is een cleine tijt gele'en
Dat de gilde quan gere'en
Met twee vogels sijn gelijc
Ginder aen den hoogen dijc,
Daer vernam hy Galatie
Soose drees het jonge vee,
Stracx begon de loose quant
Haer te nemen metter hant,

b

Haer

Haer te groeten opten voet
 Alsmen inde steden doet,

Goeden dach, schoon harders kint,
 't Schoonste datmen immer vint,
 Ghy moet wesen (naer ic acht)
 Van der Nymphen hooch geslacht,
 Of van Pales huysghesin,
 Of misschien een wout-Goddin,
 VWant ic sie dat u gelaet
 Gheensins na de koeyen staet.

Ic en hoorde vorder niet
 Mits by vande plaetse schiet;
 Mits by leyde mijn vriendin
 Na sijn ongebonden sin:
 't Scheen voor eerst sy wou niet gaen,
 Maer het was terstont ghedaen;
 Al gelietf haer wat gestoort,
 Evenwel so ginghse voort:
 't Scheen hoervelse met hem street,
 Dats'et maer int jock en deed.
 Siet! daer sat ic doen en keeck,
 Als een poel-snep, op een kreeck,
 Root van gramschap, bleec van nijt,
 't Oog vol tranen, 'thart vol spijt.
 Gaeje dan, wel, gaeje kint;
 Onbedacht en onbesint?
 Gaeje met een vreemden haen?
 Gaeje na een vreemde haen?
 Gaeje moytjens hant aen hant
 Met een los en weelich quant?

Gaeje met een steedsche vent
 Dirje noyt en hebt gekent.

Onbedachte Galatbee,
 VVaerom zyde nu so dwee?
 VVaerom zijtje nu soo soet,
 Voor een onbekenden bloet?
 Daer ghy staet, gelijk een muyr,
 VVonder spytich, byster stuyr,
 Als een harder van het lant
 U wil nemen by der hant

Om een reys te mogen gaen,
 Daer de schoonste linden staen?

Harders kint, so ghy het wist,
 Hoe een vrijsler haer vergist,

En hoe qualijck dattet past,
 Met een asgerichten gast
 Sich te geven op de baen,
 'k VVeet, ghy soud het niet bestaen.

Maer al was ick wonder bang,
 Sy gingh ester haren gang.

Dies soo clam ick op de kruyn
 Van een wonder hoogen duyn,
 Om van boven af te sien

VVatter vorder sou geschien.

Sy ging sachtjens door het sant

Sy gingh henen na het strant,

Met den vryer vande stad

Die haer inden arrem had.

Die haer dickwils gaf een cus,

Slimmer als een kriele mus.

Hy

Hy geleyde Galathee
Van den ouver inde zee,
Dies soo rees de soute stroom
Vry wat hooger dan de zoom
Van haer opgeschorte cleet.
Is dat niet een schoon bescheet,
Datmen so een teere maeght
In dat grove water draegt?
Dat een vrijster met geweld,
Inde baren wort gestelt?
Tot de vreeselijcke vloet,
Brengh een schric in haer gemoet?
Tot haer cleet is wyl en nat?
't Fy beleeftheyt vande stad.
Na dat nu die sotte lust
In het water was gheblust,
Gingh een yeder van de strant,
En vercoos het drooge lant.
'k Meynde, 't spel was doe gedaen,
Maer het ging doe eerstmael aen.
Stracx wert daer mijn weerde pant
Omgetobbelt in het zant,
En dan weder om ghewent,
't Scheen het spel en nam gheen end.
't Steeds geselschap, wytte ste'en,
Is, al waret buyten re'en:
Even als een dertel beest
Dat gebonden is geweest,
Raect het eens ten lesten los
't Loopt als rasend in het bos.

Doen en mocht ick langer niet
Staen begapen mijn verdriet,
Dies so ging ick na de kant
Van de krom-gebooghde strant.
Daer began ic mijn geclach,
Als een drouve minnaer plach;
Daer beschreef ic mynen stant,
Met een rijfjen in het zant,
Eerst een vast-gesette min,
Doen, een wanckelbaren sin;
Dit was ic, en Galathee.
Ondertusschen quam de zee,
Als gelaten wyten toom,
Opedragen metten stroom
Verre boven haer gemerck,
Siet daer iach het gantsche werck.
Siet! daer ging mijn soete min
Dryven heen te zee-waert in.
Nijdich water, bitter nat,
Segg' eens waerom doeje dat?
Vvaerom neemje met de vloet,
Mede niet mijn drouf gemoet?
Maer comt, segg' my, soeten beck,
Souje wel eens zijn so geck
Datje wout u rechter hant
Stellen tot een eeuwich pant,
Aen een proncker trots en prat,
Aen een joncker van de stad?
Neen, 'ken loovet nimmermeer
Datj' een steedtsche pop ter eer

Laten soudt een rustich quant
 Klouck van leden wel ter hant
 En soudt stellen u gemoet
 Op'ken weet niet wat gebroet
 Ach ten zijn geen rechte mans
 Maer alleen slechts om ten dans
 Om ter bruyloft of ter feest
 Speel te leyden haren geest,
 Noyt geoeffent noyt beproeft
 Daermen manne cracht behouft.

Al dit soet geselschap gaet
 Eeuwich proncken achter straet,
 Niet alleenlick aen don voet,
 Maer aen handen ooc geschoet,
 't Schijnt sy dragen hun te coop,
 't Fy van dien verwuifden hoop.
 't Fy van dat pampieren vel,
 Nut alleen tot enckel spel.

Ick heb quaften inde hant,
 Dat is sauce voor het lant;
 Ic heb knouften inde wuyt,
 Dat is kinders, dat is juyt
 Dat is ver het nutste goet,
 Dat een lantsman hebben moet.
 Ic sou licht een stueren ram
 Als hy my te quellen nam
 Soo ontrent het bachuys staen
 Dat hem 'tstooten sou vergaen,
 Harders is ons eygen naem,
 Harde lieden zijn bequaem

Voor het Vee, en voor het wout,
 En al waer men landen bout.

Dunckt u niet het swarte lant
 Beter als het witte sant?

Bleyck te zijn is wyve-werck,
 Blancke lieden selden sterck.

Maer die bruyt is, dats een gasts

Die is mette plough ghepast,

Die is d'eere van een hof,

End' en vraegt na son of stof.

Ben ick ruygh, en dicht ghebaert?

Dats een peyl van cloucken aert,

Ick en ben des niet beschaemt,

VWant het is dat ons betaemt:

Segh wat ciert het moedigh peert

Als de maen en als de steert?

Segh, wat maect het schaep geacht

Als sijn wol en ruyghe wacht?

Segh, wat datje seggen kondt,

't Hayr is 'tciersel vanden mondt.

Al de luyster, al de schat,

Vanden boom dat is het blat;

't Velt is heerlick door het kruyt,

Mannen door een ruyger huyt.

Ben ick niet soo moy ghecleet,

Gae ick niet soo wonder breet,

Draegh ick niet soo moyen hoet,

Alsmen inde steden doet:

Mach ick bidden harders kint,

VVeest daerom niet onghesint;

VWant

VWant voorwaer het keurlick gaen
 Is alleen maer sotte waen.
 Dat wel eer de steedsche pracht,
 Jnde werelt heeft ghebracht,
 Inde menschen heeft gheplant,
 Vry tot ondienst van het lant.

VVaermen gout en zyde draeght
 Daer ist dat een yeder klaeght
 Van bedrogh en slimme list
 Daermen eerst niet van en wist.

Siet, al wieder proncken gaet
 Boven macht en bo-ven staet
 Die is besig over al,
 VVaer by middel vinden sal
 Tot zyn overmoedigh cleet,
 Oock by wylen teghen eet.

Ick en can het niet verstaen
 VVaerom doch het keurlijck gaen,
 Echte wijf of eerlick man,
 Oyt ten goede dienen can:
 Siet eens wat een vreemt bejaegh,
 VWat een grooten ommeslagh,
 VWat al dinghen sonder naem,
 Ja by-na een heele kraem,
 Yeder om de leden hangh,
 Yder aen de leden prangh,
 Die wil comen aen den dagh
 Soomen inde steden plagh.

Heester yemant wyt te gaen
 Of in haesten op te staen

Och! hoe is de man gequelt,
 Och! hoe staet de man verfelt,
 Mits hy door het sinnich cleet,
 Noyt in tijts en is gereet.

Kint, ic vinde groot gemack
 Dat ons ooc het beste pack
 Haest can schuyven aen het lijf,
 Om te gaen tot ons bedrieff;
 Haest can worden uytgedaen
 Om dan weder slaep te gaen.

Maer ontrent een sinnig cleet
 Is noch menig ander leet,
 Datmen in een cort beslag
 Niet can halen aen den dag,
 Een van velen, niet-temin
 Moet ic hier noch brengen in.

Laet een trotsse proncker gaen,
 Daer veel doren-hagen staen,
 Laet hem comen in het wout,
 Inde bossen in dat hout,
 Siet terstont sal hem de braem
 Vatten in dat malle kraem,
 In dien langen cousebant
 Die so bijster is gecant,
 In de sneden van sijn brouc,
 Of ontrent den fynen douc,
 Dien hy tot den elleboog
 Boven op de mouwe toog;
 Of ineenig ander ding
 Dat hem aen de leden hing,

b 3

Dies

Dies hy, die wyt spelen quam,
 VVort dan wyter-maten gram,
 VVort so gantsch wytsinnich quaet,
 Dat hem al sijn lust vergaet;
 En voorwaer 'tis groote spijt
 Datmen so den soeten tijt
 Moet verquisten met berou
 Daermen vrolijk wesen sou.

Daer staet dan de joncker stil,
 Schoon ooc dat hy niet en wil,
 VVant indien hy veerdich spoet,
 Stracx so scheurt het meepse goet.

Seker 'tis een vrye staet
 Alsmen onbecommert gaet,
 Alsmen wandelt door het velt
 Sonder eens te zyn gequelt
 Van een doren, van een haegh,
 Of een ander slimmer plaegh.

Ic can treden in het wout
 Sonder dat my doren hout,
 Sonder dat my kravel vangt,
 Of ontrent de slippers hangt:
 En of schoon de braem my greep,
 Of ooc inde leden neep,
 Dat is my een cleyne saeck
 VVant ic can haer loosen haeck
 Rucken van mijn beste cleet,
 Even sonder eenich leet;
 Meye cleeding is een pac,
 Slechte cleeding is gemac,

Slechte cleeden zyn bequaem
 Om te loopen door den braem.

Of ic aen der heyden dwael,
 Of ic rijts, en of ic dael,
 Of ic renne door het hof,
 Of ic loope door het stof,
 Of ic rijde met het mis,
 Daer het niet als slic en is.
 Of my lucht en hemel dreygt,
 En tot onweer is geneygt,
 Of het dondert, of het raest,
 Of de wint geweldig blaest,
 Al en isset geen verdriet,
 Grauwe pyen vleckten niet.

Mach het wesen, Galathee
 Houdt u aen het edel vee,
 Laet de wolle, laet het vlas,
 Laet u eygen huys-ghewas
 Ons bedecken teghen kou,
 Dat is dienstig voor den bou.

„VVie hem met de schaepjes cleet,
 „En sijn eyghen hemde reet,
 „Die behoudt eens schaepjens aert
 „Die ons noodich is bewaert;
 „Die is buyten loosen schijn,
 „Als het eertijts placht te zyn.
 Daerom bid ic soete maeght,
 Soo u d'eenvout noch behaegt,
 Gaet niet opten steedschen toy,
 Set u douckien niet te moy,

Noyt

„Noyt en dede rijke dracht
„Noyt en dede groote macht
„Noyt en dede trots gemoet
„Aende soete liefde goet;
„Reyne minne can bedijen
„Even onder grauwe pijn,
„Even daer het niet en blindet,
„Even daer het niet en clinet,
„Even in een aerden huys,
„Even in een slechte cluys,
„Even daermen om de pracht,
„Noyt sijn leven heeft gedacht.

Regeic na geen musculiaet
Dat en achte niemant quaet,
Ic ben fris en wel gesont,
My en comt niet wyten mont
Dat met soo een loofsen schijn
Noodich is bedekt te zijn,
Laet een opgheproncte sot
Die van binnen is verrot,
Poogen na een vreemt bejagh
Dat sijn wyl bedecken mach.
Ic en wil geen seltsaem cruyt,
Dat in verre landen spruyt,
Want mijn reuc en is maer sweet
Dat en doet geen menschen leet,
Ja ten is geen rustig man,
Die sijn sweet niet riecken kan.

Ic en weet niet wat je let,
Dat je dus u herte set,

15
Dat je dus zyt opgevat
Door een popjen van de stadt.
Schoon al is daer yemant net,
T'isser daerom niet te wet;
Schoon men is daer moy gecleet,
T'isser daerom niet te breet.

Eertijts, en ooc heden noch
Zijn de steden vol bedroch,
Daer ist datmen sonder maet
Vvil geduyrich meerder staet,
Daer ist datmen eeuwich tracht
Om te krijgen grooter macht,
Daer ist dat een yder poogt
Om noch meer te zyn verhoogt.
G'lijck de visch het coele nat,
G'lijck het schaep het groene blat,
G'lijck den ael den dou begeert,
So ist dat sich yder weert,
So ist dat een yder jouet,
So ist dat een yder souet
Om te krygen sijn bejach,
't Gelde wattet gelden mach.
Ic en weet de streken niet
Diemen daer geduyrich siet,
Maer ick hoore wel so veel
Dat ick met een open keel,
Dat ick met een open mont
Segghe, 'tgaetter al te bont,
Siet! hoe daer een yder wat,
God bewaer ons voor de stadt.

Maer

Maer een ander souct het gelt,
 Dat's de plage die hem quelt,
 Die hem door de leden dwaelt,
 Die hem inde sinnen maelt,
 Die hem, schoon al isset cout,
 Gautsche nachten besich hout.
 Maer al is hy immer stil,
 Hy en crijght niet dat hy wil;
 VWant al comt hem groot gewin
 (Soo het schijnt) ter deuren in,
 Eer hy noch sijn boucken sluyt,
 Valt het dicmael anders uyt;
 VWant door yemants slimme list
 Komtet anders als hy gist.

VWie, al is hy wonder vroet,
 Is bevrijt van banckeroet?
 O dat is een seltsaem quaet,
 Dat gemeenlijc verder gaet,
 Als een stil, een effen man
 Mette sinnen grijpen can.
 VWant al wie daer handel drijft
 VVort gheswaect, en wort gestijft,
 Niet alleen uyt eygen daet
 Maer ooc door sijn mede-maet,
 Daer van crijgt hy wel een stach
 Dien hy niet verdragen mach,
 Ia hem comt ooc wel het wee
 Hondert mylen over zee
 Denct hoe dat een mensch verdriest

O dat spel en dient my niet.

Maer dat trest hem nimmermeer
 Die sijn herte niet te seer
 Opten rijcdom heeft geset,
 Of met gelt-sucht is besmet;
 „VWie met weynich is ghepaeyt,
 „En sijn eygen acker maeyt,
 „Die en souct geen vreemde cust,
 „En is weynig ongerust;
 „Maer die 't nette spant te breet,
 „Die is nimmer sonder leet.

VWie sijn schaepjens 'savonts stels
 Alse comen uyt het velt,
 En hy vint het vol getal
 Die en vraegt dan niet met al
 VVat eens coopmans treurigh hoofd
 Van den soeten slaep berooft;
 Hy en vreesst niet, dat sijn schip
 Mocht verzeylen op een klip;
 Dat sijn waren, hier of daer,
 Mochten comen in gevaer;
 Dat een roover, met geweld
 Mochte nemen schip en gelt;
 Dat sijn schipper is een dief,
 Datmen synen wissel-brief
 Mochte laten onbetaelt.
 Denct hoe een die leyt en maelt
 Op dees saken nacht en dagh,
 VVijf, en kint vermaken mach.

Ick

Ic en houw niet van het goet
 Dat moet sweven metten vloet,
 Dat moet comen over zee,
 Ic ben liever by het vee.
 By den plough, en by de bien,
 Daer can ic myn rijkdom sien,
 Daer speel ic een geestigh liet,
 Op een mousel, of een riet,
 Daer heb ic een stille siel,
 Schoon de gantschen hemel viel.

Die op 'tlant sijn woonplaets stelt,
 En behouft nau eenich gelt,
 En behouft niet om het goet,

Te besmetten sijn ghemoet,
 Of te hangen in een schael
 Eere, siel, en al-te-mael.
 VVt de vruchten van hei lant
 Valt hem alles inder hant.
 VVant des aertrijcx milde schoot,
 Schenct aen yder synen noot.
 VVatmen inde steden coopt
 Alsmen opte marcten loopt.
 VVat daer yder stelt op prijs,
 't Zy van cleedingh ofte spijs,
 Dat vercrjgtmen op het velt
 Sonder munte, sonder gelt.

VVilij

*V*Vilj' een hemd', of lynen cleet,
 Fijn gesponnen, wel gereet,
*V*Vit gebleict gelijk de snee,
 Ia! als ghy, ô Galathee,
 Steect gheen handen in de tas,
 Komt al van ons eyghen vlas.

*V*Vilj' een zieltjen of een keurs;
 Gaet ooc daerom niet te beurs,
 Spreekt alleen de schaepjens aen,
 Die in onse weyden gaen,
 Hare wol, en dichte vacht
 Heeft vry meer als volle macht
 En ons, tegen 's winters leet,
 Stof te geven tot een cleet.

*V*Vilj' een leetjen van een lam,
 Of de beyers van een ram,
 Of een bocxjen, of een geyt,
 Eerment vande moeder scheyt
*V*Vilj' swefers van een calf,
 Of een schenckel, heel of half,
 Of een hamel wel gemest,
*V*Vant dat voet wel alderbest,
 Ghy en houft niet eens te gaen,
 Daer de steedsche spotters staen;
*V*Vaer toe souckje craem of hal,
 Gaet alleen maer inden stal,
 Gaet en tast, en keelt, en vilt,
 Siet, ghy vinter watje wilt.

*V*Vilje quackel, of patrijs,
 Oft een kor-hoen uyt het rijs,

Of een kievit met haer kuys,
 Of een vette tortel-duys,
 Of een snepjen langh ghebeect,
 Of een smientjen dick gespeect,
 Of een meerelt uyt het wout,
 Of een lijster uyt het hout,
 Of een spreetje, of een vinc,
 Of een ander lekker dinc,
 Of een jonghe sant-plevier,
 Of een ander weelig dier,
 Of misschien een lekker hoen,
 Of een malsen, huys-cappoen,
 Of een kalicot schen haen,
 Of de jongen vande swaen,
 Of een trap-gans, of een end,
 By de menschen niet ghewent,
 Maer die met een snelle vlucht
 Comt gevallen uyt de lucht;
 Ey, en maeet doch geen gekijf,
 Met een leppig hoender-wijf,
 Die terstont wel leelic siet,
 Sooje niet genouch en biet;
 Met een netjen, met een stric,
 Met een uyltjen op een kric,
 Met een boge, met een buys,
 Met den spreeupot aen het huys,
 Metten slach of vogel-lijm,
 Op den mishoop, inden rijm,
 Met een weynich cruyt en loot,
 Vanghtmen vogels cleyn en groot.

Maer,

Maer indienje voor den dis
 Mocht begeeren versschen vis,
 Wat behoufje vuylen stanc,
 Van het vis-wijs of haer banc,
 Dese beec of gene sloot,
 Die vervult ons desen noot,
 Daer wort vis genoeg gehaelt
 Diemen sonder gelt betaelt,
 Sonder cost, en met genucht,
 Pluētmen hier des waters vrucht.

Carper, brasem, baers, en snouc,
 Is te vangen met een houc,
 VVilt niet wesen mette roe,
 Neemter dan een netjen toe,
 Of een diep-ghetande schaer,
 Of een spitsen ellegaer:
 Daer me stietmen vetten ael,
 Goede cost voor 'tmiddagmael.
 Of wanneer men 'tswycjen set,
 's Avonts eermen gaet te bed,
 Schoon men slaept dan wel gerust,
 's Morgens vintmen syuen lust,
 's Morgens treētmen wyttet sluck
 Fyne paling, armen dick.
 Is dat niet een goet gherief,
 Datmen, by sijn soete lief,
 Loon van trouwe min ontfangt,
 T'wijl het net een visjen vangt?
 VVilje kaes soo groen als gras?
 Of ghelijck als maeghde-was?

Die ooc by den parmesaen
 Mach op heeren tafels staen,
 VVilje kaese sacht en dwee,
 VVit als nieu gevallen snee?
 VVilje kaese jonc en oudt?
 VVilje boter als een gout?
 VVilie kappy? wilie saen?
 VVilie taerten, wilie vlaen?
 VVilie noten boven dat
 Daer van wel een coning at.
 Siet alleen de soete melck
 Geefiet al, en geefiet elck,
 En dit wort ons al bestelt
 Sonder cost, en sonder gelt.

VVilie dat wat hartigh is
 Segh my doch eens wat ick mis,
 Heb ic niet den vollen eysch
 Van gesouten offe vleysch?
 Heb ic niet een schoone tongh
 Die ick inde schoorsteen hongh?
 Heb ick niet een schapen bout
 VVel ghewreven in het sout,
 Wel doorreghen vanden loock,
 En ghehanghen inden roock?
 VVeet ooc dat hier hammen zijn
 Van een beer, een lustich swijn,
 Daer by niet mach zijn genoemt,
 VVatter wyt westfalen coemt.
 VVilje fruyten op het lest?
 Die zijn hier ooc alderbest.

Krieccken meer als sesderley,
 Pruymen groot ghelijck een ey,
 Druyven uytermaten goet,
 Persen root ghelijck een bloet,
 Appels diemen eten mach
 Even vanden eersten dach
 Sonder eens te zijn ghemuyct,
 Appels diemen noyt gebruyct
 Als tot struyven inde pan
 Mits men die bewaren can,
 Peeren wyter-maten soet,
 Diemen haestich eten moet;
 Of so hart ghelijc een key,
 Diemen houdt tot inde mey.

Al te seggen dat ic weet
 Vvat men by ons harders eet,
 Vvare vry een langh verhael,
 Vvrie doch seydet altemael?
 Komt ô soete Galathee,
 Prouftet eens een maent of twee,
 Ghy sult vinden metter daet
 Datter hier al beter staet,
 Als misschien uyt slim beleyt
 V een steedsche vryer seyt.

Alfmen nu hier tegens let
 Vvat de stadt op tafel set,
 *Segghe dat haer gantsch beslach
 Hier niet teghens op en mach;
 Vvant behoudens dat het welt,
 Duysent schoone dinghen telt,

Die de stadt zijn onghewent
 Die de stadt niet eens en kent,
 Soo is dit een groote saeck,
 En gantsch dienstlich voor de smaeck,
 Dat het geen den huysman voet,
 Niet en is als eyghen goet,
 Mits het fruyt, en vleysch, en vis,
 Van sijn eygen queeck sel is,
 Mits wy leven maenden langh
 Niet als van ons eyghen vangh;
 Seght dan watje seggen meugt
 Voor de stadt, en hare vrengh,
 „Eygen vrucht is wonder soet,
 „Eygen vrucht is wonder goet,
 „t Eytjen uyt een eygen nest
 „Is mijns oordeels alderbest.

„Vruchten diemen heeft gesaeyt,
 „Vruchten diemen heeft gemaeyt,
 „Vogels diemen door het net
 't Vvech te vliegen heeft belet.
 „Vissen diemen heeft verrast
 „En sijn tafel toegepast,
 „t Vvilt-braet datmen heeft gejaegt,
 „En dan na de keucken draegt,
 „Dat is gantsch een ander ding
 „Als dat yemant anders ving,
 „Als dat yemant anders saeyt,
 „Als dat yemant anders maeyt.

Hier comt by een ander saec,
 Dat is mede groot vermaec,

Vvant

Vvant
 Datse
 Datse
 Die
 Die
 Ooc
 Noch
 Immers
 Noch
 Voor
 Siet
 Sonder
 Of
 Houdt
 Of
 Slaet
 Dat
 Dat
 Die
 En
 Of
 Maet
 Maer
 Sit
 Sit
 Daer
 Sit
 Als
 Hier
 Mits

VWant of haer de stadt vermeet
 Datse groote dingen weet,
 Datse goede sauce maect,
 Die ooc stompe monden smaect,
 Die, vermits haer bitseg nat,
 Ooc in stappe magen vat;
 Noch is ester hier alleen
 (Immers na dat ick het meen)
 Noch is hier de beste vont
 Voor de lusten vanden mont.

Siet wanneer men staet en spit
 Sonder datmen ned:er sit,
 Of wanneer men uyren langh
 Houdt de beenen opte gangh;
 Of wanneer men bijster vrough
 Slaet de vuysten aen de plough,
 Dat verdrijft de vuyle slijm
 Dat verjaegt het taye lijn
 Die sich inde leden set
 En den goeden smaeck belet;
 Of ontrent het ingewant
 Maect een ongesonden bant.

Maer besiet in dit ghevoel
 Sit de ste-man op een stoel,
 Sit men weet niet waer en schrijft,
 Daer hy gantsche daghen blijft,
 Sit en futselt dit en dat,
 Als ghevangen inde stadt;
 Hier uyt komt dan vreemde sucht,
 Mits hy mist de vrye lucht;

Mits hy niet ter werelt doet
 Tot verversingh van het bloet;
 Hierom is sijn koude maegh
 Nimmer lustig, nimmer graeg,
 Nimmermeer also ghestelt
 Als die in het open velt
 Al sijn quade dompen blaest,
 En dan als van hongher raest.

Gheeft een ander marsepeyn
 In een blauwe porceleyn,
 Gheeft een ander frans geback
 Soomen't uyt den oven track,
 Gheeft een ander spaensche pap
 Die is voor my al te slap;
 Ick en wil geen vreemde cost
 Die sijn meester diere cost,
 Geef my, geef my slechts een ham,
 Die vers uyt de ketel quam,
 Geeft my slechts een spec-tersey,
 Wel gewentelt in het ey,
 Geeft my slechts een dicke worst,
 Die gevoeltmen aende borst,
 Die geeft hart en crachtich bloet,
 Alsmen dapper plougen moet.

Of indiender oyt een vrient
 Hier te gast gebeden dient,
 Geeft my dan een jonghe duyf,
 Geeft my dan een appel-struyf,
 Geeft my dan een boeckweyt-kouc,
 Dat is eten, dat ic souc,

Daer wyt suygh ic meerder soet
 Als een steedschen joncker doet
 Vyt sijn venesoen pastey,
 Of ken weet niet wat geley,
 Vyt de taerten, wyt de vlaen,
 Vyt gesoden, of gebraen,
 Vyt al watmen backen can,
 't Zy in oven ofte pan.

Dan ic weet dat inde stadt,
 Menich wijf is wonder prat,
 Mits sy op haer tafel set
 Blaume teylen wonder net,
 Die een ander werelt sent
 Hier te voren niet bekent,
 Mits sy heeft een gantsche kas
 VVel versien van aerlich glas,
 Dun gelijk een enckel vliet,
 Datmen tot Venegien blies.

Maer al isset wonder kuys,
 T is maer hoeft sweer voor het huys,
 VWant het is soo bijster teer
 Dat geen schotel immermeer,
 Lange tijt op tafel duert,
 Of haer vreugde wort besuert.

Breeter glas of porceleyn
 Stracx is al het huys te cleyn,
 Soo geweldich tiert het wijf,
 't Schijnt sy wil de meyt op 't lijf,
 Keucken, kamer, sael een vloer,
 Is daer altemaal in roer,

't Schijnt sy treet als in gevecht
 Met een jongen, met een knecht,
 Met haer dochter, of haer kint,
 Met den eersten diese vint,
 En hier tusschen heeft de man
 Vry daer sijn ghedeelte van.

Ist niet beter datmen eet
 Daermen van geen knorren weet?
 Daer het teyltje niet en leet?
 Daer de logge niet en breeft!
 Daer de schotel niet en berst
 Schoon die somtijts wort geperst!
 Schoon die somtijts neder valt
 Alffer yemant staet en malt.
 Of al waer het datse braeck,
 Daermen om een cleyn saeck
 Daermen om het minste gelt
 Ander in de plaetse stelt.

Ach, wat is doch van de stadt?
 Langht my slechts een aerden vat,
 Langht my slechts een houten back,
 Dat is vry een groot gemack;
 „O! 'tis beter sonder twist
 „Schoon men blaume teylen mist,
 „Schoon men niet op tafel heeft
 „Dat de malle weelde geeft)
 „'t Is al beter slechte spijs
 „Aengbedischt na onse wijs,
 „Als een tafel vol ghetast
 „Daermen sit en haffsebast,

„Daer

„Daermen opte boden' tiert,
 „Daermen niet een mensch en viert,
 „Vvech van hier met dat gheschal,
 „Vrede vrede boven al:
 O! wanneer men is gerust,
 Daer is eerst de ware lust;
 VVeet dat ic geen diere spijs,
 Ooc geen moye schotel prijs,
 Daer is yet dat beter smaeët,
 Dat my blyder sinnen maect,
 Mach ic bidden, Galathée,
 Soeter als een jonghe rhee,
 Krijgh ic immer uwen sin,
 Krijgh ic immer uwe min,
 Toont my dan een bly ghelaet,
 Gheeft my slechts een soeten praet
 Als ic come vanden plough
 Dat is my voor al ghenoech:
 Gaet versiet dan uwen dis
 Met het ghene datter is,
 Dat de tijt u gheven can,
 Siet! ic ben een vrolick man.
 VVat nu aengaet onsen dranc,
 Al-hoewel de wijngaert-ranck
 Daer de soete most uyt vloeyt,
 Niet in onse landen groeyt,
 Efter moetsen zijn ghetelt
 Als een seggen van het velt,
 En wanneer de stadt gheniet
 VVatter uyt de druuyve vliet

Moetse seggen tot het lant
 Grooten danck voor dese plant.
 Maer laet doch de gantsche stadt
 Haer vry drincken vol en sat,
 Jnden schralen duytsehen wijn
 Afsghedreven vanden rijn.
 Of in hittigh spaens ghewas
 Dat als brant schiet uyt het glas,
 Oft int roffe fransche nat
 Dat terstont de sinnen vat
 Of in wynen diemen brant,
 Enckel vuytheyt, enckel schant,
 Of in secken malvesey,
 Ic ben mette versche wey
 Ic ben met de soete mé
 Immers alsoo wel te vré
 Als met al den vreemden wijn
 VVaerse mach gewasschen zijn,
 VVey versacht de stramme borst
 VVey verlaet den heeten dorst,
 Wey verhit de lever niet
 Schoon men alwat milde giet.
 Dan al trest ons harde pijn
 Gantsch het lant is medecyn.
 Het ghesonde schapen wey,
 Vers ghedroncken inde mey,
 Doet den lantsman groot gherijf,
 Want het jaeght hem uyt het lijf
 Watter int ghebeele jaer,
 Is vergadert, hier of daer.

Iffer

Iffer yemant, in de stad,
 Van een heete coorts ghevat,
 Of van ander quael ontstelt,
 Stracx soo looptmen na het velt,
 Om een wortel, om een kruut,
 Dat hier aen de wegen spruit,
 Dat hier aen de dijcken wast,
 En daer niemant op en past;
 Noyt en werter iet soo slecht
 By een apotekers knecht,
 Uyt het velt in stadt gebrocht,
 Of t'en werdter dier vercocht.
 Eenich spruytje uyt het sant,
 VVt een hollen dellif-cant,
 Uyt het slick, of schorr' ghebaect,
 VVort ten diersten al betaect;
 'tSchijnt men houtet voor bequaem,
 Als het crijgt een vreemden naem.
 'tSchijnt het crijgt dan eerst sijn prijs,
 Alsmen dees en geen maeët wijs
 Dattet van het mooren-lant,
 Of den barbarische strant,
 Dattet vanden Indiaen
 Herwaerts comt gedreven aen:
 'tDumët de slechte luyden best,
 VVat ons geeft een vreemt gewest.
 Maer wanneer ic gae besien
 Al de malle schilderien,
 Alden hayfraet, al de cost,
 Daer de beurs in werd gelost,

Daer den hoogmoet van de stad
 In verquist soo grooten schat;
 Dan verhefic boven al
 Bosschen, beemden, bergh, en dal,
 En der velden schoon cieraet,
 Dat ons op gheen gelt en staet.
 Laet u oog en u sin
 Van de stadt niet nemen in,
 Soo ghy't woud maer recht besiet,
 'tSteedsche pralen gelter niet,
 Als de gerste dijnt op 'tvelt,
 Gh'lijck het water rijst en helt;
 Als het bloeyfel van het vlas
 Thoont sijn hemels blau ghewas;
 Als het geel ghebloemde zaet
 In de gulde velden staet;
 En sijn reucke machtig soet,
 Ons komt vliegen te ghemoet;
 En dat hier of daer een wey
 Speelt, met groente tusschen bey,
 Seg, wat heeft tapitsery,
 Of het goude leer hier by?
 Ick en sal u niet benien
 Al de sotte pronckerien
 Daer de juffers van de stadt
 Mede zyn soo trots en prat,
 Als dit aenghenaem ghesicht
 Mij bedroufsden sin verlicht.
 In de stadt is menschen kunst,
 In de velden Godes gunst;

Pluym-

Pluym-ghedierten die daer speelt
 Door de tacxkens, die daer queelt,
 En, met stemmen reyn en soet,
 Uwen grooten schepper groet,
 Die den lantsman smorgens vroug,
 Schenct een deuntjen aen de ploug;
 Die, met sang, het swaer ghewicht
 Van een reyfsend' man verlicht;
 En den minnaer, die hem quelt,
 Doet verquioken in het velt;
 Seg my doch, wat is de luyt?
 Wat is al het vreemt ghetuyt,
 Dat in steden maect gheclanc,
 Vergheleken by den sanc,
 By de soete stem en tael
 Van den fieren nachtegael?
 Van dat cleyn, dat aerdich dier,
 Dat met enckel soet ghetier
 Ons wil leeren, dat in hem
 Is de woonplaets van de stem?
 Dat met deuntjens ons vereert,
 Die hem noyt en zijn gheleert,
 Als ontrent sijn eygen nest;
 Wilde sangh is alderbest.

Ist niet wonder? even sangh
 Stelt de stadt in vollen dwangh;
 Wat daer yemant doet, of laet
 Moet gheschieden op de maet:

Alle ding, hoe los en vry,
 Is daer niet als slaverny.
 Niemand daer sijn hunger bluft,
 Als het aende maghe lust,
 Neen, de buyc (al valt syr)
 Moet daer passen op sijn wyr.
 Want de stee-man sit en vast,
 Tottet cloc en koste past:
 'tSchijnt wanneer de clocke slaet,
 Dat sijn maegh dan open gaet:
 En wanneer de clocke swijght,
 Dat hy geenen hunger crijght.
 Ia hoewel een heete maegh
 Somtjits is geweldigh graegh,
 Noch (al ist haer enckel spijt)
 Moetsse wachten haren tijt.

Hoe geluckich is het lant!
 Daermen is uyt desen bant,
 Daer de mensche sijn natuyr
 Niet en bint aen cloc of uyr;
 Daermen inde hammen snijt,
 Daermen inde worsten bijt,
 Daermen t'elcken gaet te gast,
 Alset buyc en mage past.

Eetm' in stadt int openbaer,
 'tSchijnt als offet schande waer;
 Eetmen voren inde vloer,
 Teder schelt u voor een boer;

d

Eetm'

Eetm' een sticjen wytter hant,
 Dat is noch al meerder schant,
 Seg eens, watje beter weet,
 Als dat yemant drinet en eet:
 Evenwel de stadt besnijt,
 In het eten, plaets en tijt.

Gaetmen oyt by nacht of dagh,
 Daermen niemant senden mach,
 Kijck een reys dat noodig werc
 Heeft al med' een seker perc;
 Daer is (ic en weet niet wat)
 Eenich wyl besloten gat,
 Daer van onder wuyle damp
 Vult den buyc met enckel ramp,
 Daer de lucht het edel hoest
 Van sijn goeden stant beroest,
 Siet in desen wuylen stanc
 Neemt daer yder synen ganc.

Hier en isfet niemant schant,
 Mis te draghen op het lant;
 En wy houden voor ghemac
 Datmen dit verdrietich pac,
 Datmen desen swaren last
 Lossen mach, al waer het past;
 Maer bysonder daer het groen
 Nutte saecken plach te doen:
 Want het cruyt van frissche jeugt,

Doet van onder groote deught,
 Beter als na stadts manier,
 Doet het oudt vermuse papier.

Als de steedsche jonge lien
 Nu of dan wyt spelen rien,
 Buyten haer benaude vest
 Fuyt als 't spel is op sijn best,
 En dat eenich jenghdich paer
 Meynt te dwalen hier en daer,
 T'wijl de sonne leegher daelt,
 En niet meer so beet en straelt,
 Dan comt daer een woerman aen
 En hy roupt, 'tis tijt te gaen
 Eer de stadt haer poorten sluyt,
 Haestje wat; de poort-cloc luyt.

Ach! des woermans hees geschal
 Bolt den minnaer niet met al,
 'tIs hem spijt, en groot verdriet,
 Dat de plompaert hem ghebiet
 Af te breken sijn ghenucht:
 Maer het is om niet ghesucht,
 Arme vryer! hy moet voort.
 Komt hy dan ontrent de poort
 Maer een ooghen-blick te lact,
 Dat de clock niet meer en gaet,
 Siet! daer staet hy dan verstelst,
 En hy moet om louter gelt,

Tot

Tot des sluyters groot ghewin,
 Door de poorten dringhen in:
 Niemand raecter in de stad,
 Als gheschoren, en gheschat.

Als ghy nu al binnen zijt,
 Noch en zydy niet bevrijt
 Van den nauwen steedschen dwang;
 Want een ander cloc eer lang
 Komt u seggen metter daet,
 Datje ruymen moet de straet,
 Daer is 'tbaken weer verset,
 Want de minnaer wert belet
 Door de straten van de ste'en
 Met sijn lief te mogen tre'en;
 Vilt hy even-wel noch gaen,
 Soo comt daer een schout ter baen,
 Die de minnaer met sijn lief,
 Licht sou grijpen voor een dief.
 Hier seyt u de schilt-wacht, sta;
 Daer de ronde, qui va là;
 Elc wil weten, wie ghy zijt,
 Dat is op een steeds gevrijt.
 Siet u yemant van de wacht,
 Daerje doet u minne-klacht
 Aen een glas, of voor een scheur
 Van een venster, of een deur,
 Die verhaelt het voor een clucht,
 En des morgens is 'tgherucht

(Schoon het is u spijt of leet)
 Door de gantsche stad verspreeet.
 Hoe gheluckigh is het velt,
 Daer gheen minnaer is gequelt
 Mette schiltwacht, en haer spien,
 Groot beletsel van het vrien!

Zydy's morghens opgestaen,
 Om te landwaers te gaen,
 Ergens daer de saec vereyst;
 'tIs om niet, alwatje peyst,
 Want hoe-wel ghy vroug daer he'en
 Op de reyse meynt te tre'en,
 Soo de poort-kloc niet en luyt,
 Niemand cander in of uyt:
 Och! daer staetmen dan en siet,
 Huy'rich, nuchter, vol verdriet,
 Vol verlangens, ongherust,
 Tottet eens den coster lust.

Noch is inde stad een clock,
 Dat's te segghen, noch een jock,
 Die, wanneerse clipt of luyt,
 Yder een doet kijcken uyt;
 En dan looptmen met ghedruys
 Na de peuye van't stad-huys;
 Daer leest yemant uyt een brief
 Yder een zijn ongherief,
 VVet en raet, seyt hy, ghebiet
 Datter niemant as en giet

Erghens op des Heeren straet,
 Tot de vuyl-karr' omme-gaet.
 Is dat niet een nauwen dwanck,
 Datmen moet den vuylen stanck,
 Datmen houden moet sijn as,
 Tottet vuyl-karr' komt te pas?

Maer 'tis noch het meeste quaet,
 Als in stadt de trommel slaet,
 Dan moet yder met gheweer
 Gaen de straten op en wer,
 Tuyst na dat ghebidt, en seyt
 Een, van wie ghy wert gheleyt:
 En, so ghy maer eens en hit,
 Niet te houden u ghelit.

Daer sal licht een vent bestaen,
 Temant op het lijf te slaen
 Even daer hy raken can.

Ist niet spijtich, dat een man
 Al sijn huyl vol slagen krijgt,
 En noch blijd' is dat hy swijgt?

Als dit spel nu is gedaen,
 Meynje dan te bedd' te gaen?
 Neen: men moet den gantschen nacht
 Over-brenghen op de wacht.
 Schoon ghy hebt een jonghe vrou,
 Die't wel liever anders wou,
 Even-wel ghy moet gaen tre'en,
 Dickwils met verkleunde le'en,

Op de vesten van de stadt:
 Kruypje somtijts in een gat
 Daer het rooft, ghelijck een keet,
 Dan gaen noch u saken breet.
 Hier med' is hy niet gequelt,
 Alsmen woont int vrye velt.
 Svvaen mijn hont, en sijn gheslacht,
 Houdt voor my soo goeden wacht,
 Dat ick rust genieten mach
 Even tot den lichten dach.
 En ick sluyt nochtans mijn deur
 Met een wortel, of een leur.
 Wilje weten, wat ic maeck
 Als ic nu en dan ontwaeck?
 Dickwils peyns ic om mijn lief,
 Noyt, of selden, om een dief.

Als ick come van het bedt,
 Stracx so doe ick mijn gebedt,
 En voor eerst so danck ic God
 Even voor dit eyghen lot,
 Dat ic hier geboren ben,
 En gheen liever staet en ken.

En dan bidd' ic naderhand
 Voor de ruste van het lant,
 Datter toch geen binne-krigh
 Inde steden op en sijgh,
 Dat geen ruyter of zyn maet,
 Dat gheen onbetaelt soldaet,

Ons

Ons com vallen op het lijf
 Die, als voor een tijt-verdrif,
 Ons het groene cooren snijt,
 Ia noch op de leden smijt,
 En sich boven dat gewent,
 Dat hy wel ons dochters schent;
 Dan God hebbe grooten danc,
 Dat ic al myn leven lanc,
 Dit niet eens en heb ghesien,
 Schoon het elders mach gheschien.

Maer 'ken bidde nimmermeer
 Om een staet van grooter eer,
 Ic laet woelen die het lust,
 Ic bemin de soete rust.
 Had ic u, ô Galathee,
 Ic bleef eeuwich by het vee,
 En ic seyde tot de stadt
 Dat ic haer vergeten had,
 Ia ic riep, geluckig mensch
 Siet hier is u volle wensch.

Te verhalen al 'tverdriet,
 Datmen inde steden siet,
 Sou te lang zijn: over al
 Krielt de stadt van ongeval.

So ghy timmert huys, of schuyr,
 Nevens uwen buyrmans muyr,
 Elke camer, yder deel
 Is gewis een nieu crakeel:

Of u muynen staen te hoogh,
 Naer dat peylt u buyr-mans oogh,
 Of het vallen vanden drop
 Leyt en maelt hem inden cop;
 Of hy drifft dat u ghesticht
 Komt te dichte by sijn licht;
 Niemant bouter inde stadt,
 Of daer hapert altijt wat.

Wat een vryheyt heeft het velt!
 Yder bout daer na sijn gelt;
 Niemant, wat je maect of breekt,
 Iffer, die u tegen spreekt.

Na-gebuyrschap is een pack,
 Vol van twist en ongemack;
 Is u buyrman dol of dwaes,
 Ghy moet lyden het geraes;
 Is hy oneens met sijn wijs,
 Ghy moet hooren het gekijs;
 Leyt sijn hinne maer een ey,
 'tHuys dat daert van 'tgeschrey,
 Houdt hy eenich woestig dier,
 'tHoofst dat splijt u van 't getier.

VVederom; zijt ghy te mal
 De gebuyren hooren t al:
 Zydy gram, of kijs je wat,
 Stracx soo weetment door de stadt;
 Noodje nu of dan een gast,
 Daer wert oock al op gepast,

VWant de geur van u gebraet,
 VVert geroken op de straet.
 Isser ooc by wylen yet
 Datmen niet en hoort of siet,
 Een klappeye van een meyt
 Sal't niet laten ongheseyt,
 Alsse vroech en weder laet
 Hier of daer ghebuyren gaet.
 Of ist meysen heusch van mont,
 (Datmen nochtans selden vont)
 'tKint, dat by de buyren dwaelt,
 Of aldaer wert aen-ghehaelt,
 Seyt, met ongherveinst gemoet,
 Alwat waertj' en moertje doet.

VVie en hoorter gheen ghekijf
 Van zyn buyrmans stout jongwijf?
 Om een strootje, dat de meyt
 Ergheens inde weghe leyt,
 Om wat affschen, om een goot,
 Die voor-by haer deure vloot,
 Scheltf' u dienstmaegt voor een hoer,
 En stelt al de buyrt in roer.

Heeft u buyrman rat of muys,
 'tIs een plaghe voor u huys,
 Boter, keese, spec, en graen,
 Alles moet dan houden aen;
 Doucken, lijwaet, ooc het best
 Raect wel in een ratte-nest;
 En die 't sijn is af-ghehaelt,

VVert met wuylen drec bet aelt.

Isser inde buyrt een kat,
 Al het hof is maer een pat;
 VVaster dan een schoone blom,
 't Slim ghedierte looptet om,
 VVatje poot, en watje zaeyt,
 Is al voor den tijt ghemaeyt.
 Soo u buyr-man houdt een hont,
 Die noch maectet al te bont;
 En voor al een hafewint,
 Is het slimste datmen vint,
 VVatter aen den viere staet,
 VVatter op den rooster braet,
 VVatter voor u was bereyt,
 (Daer en baet gheen sneghe meyt)
 VVatter is van soeten geur,
 Daer me gaet de linckert deur:
 Keert de koc maer eens sijn hoest,
 Al den heert die is berooft,
 Al de potten zyn gheleeght,
 Al de schotels zyn gheveeght.
 Al sijn dan gaen eten sal,
 En men vint niet met al,
 Daer is dan het huys ontstelt,
 Yeder raester, yeder schelt,
 Maer het is om niet gewoelt
 Hoemen souet, en waermen woelt;
 VWant het spec is uyten pot,
 Souctet in het honde-kot.

Maer

Maer hoewel ic al den nacht
Dit, en anders niet, en dacht,

52
So en vont ic geen besluyt,
Daerom kint ic scheyer uyt.

Dan so des al niet-te-min
U mocht komen inden sin
Somtjts eens de stad te sien,
En al watter mach gheschien,
So woud ic mijn beste peert
Geestich vlechten aende steert,
En dan nemen eenich cleet
Over langh hier toe ghereet,
En so lustich van te zy
U gaen setten nevens my.

Alsje dan gheseten waert
Vel ghesint, en wel ghepaert,
Reed ic eerst om onsen bouw,
Eer ic elders rijden wou;
Daer soo wees ic metter hant
U de vruchten van het lant
En den boomgaert en het vee,
Maer voor al de jonghe mé,
Die ic op een koelen nacht
Lest uyt schouwen heb ghebracht.

En als

En als 'tpeert dan opte baen
Eens wat harde mochte gaen,
Souje my, als tot u scherm,
Vaster grijpen inden arm
Vaster hangen aen het lijf,
En dan seg gen; niet te stijf.

Maer so aengenamen hant
En so lang-gewensten bant
So een knoop om my geleyt,
Die my soete dingen seyt,
Sou my so bevallich zijn
Dat ic uyt een loosen schijn
Licht om onsen gantschen bou,
Vry wat harder rijden sou.
Al om datje door het wout
My wat naerder clemmen sout,
My sout houden als een klis
Die in wol gestingert is.

Als ic dus geseten waer
So en gaf ic niet een haer
Om het gelt of om het goet,
Daermen so om leyt en wroet,
Ooc niet om een hooger staet
Enckel nijt, en enckel haet.

Vvat heest nu het steeds gery
Vvat heest hier een wagen by?
Vvat een coets vol enckel pracht,
Onlanx hier in't lant gebracht,
Daer geen joffer in en rijt,

Als om meer te zijn benijt,
Daermen eeuwigh sit en praet
VVatter elders omme-gaet,
En schier niet een woort en spreekt,
Als dat yemants eere breekt?

Jc en wilse niet benyen
Die so prachtig henen ryen,
Schoon sy voeren menig peert
Dicwils hondert croonen weert;
VVant haer sorig is so groot,
Datse weeght gelijk een loot,
En tot so een swaren geest
Houftmen ja so menigh beest,
Overmits een cleyn gespan
Haer verdriet niet trecken can.

„Tis voorwaer geë machtig worst
„Die na groote rijcken dorst,
„Die sijn lusten niet en paelt,
„Maer geduyrigh leyt en maelt
„Hoe hy grooter worden sal
Oock tot 'swerelts ongheval.

Vvat is doch van grooten staet?
„Niet als moeyten inder daet,
„Niet als last en enckel nijt,
„Daer het leven in verslijt,
„Siet! ontrent een groot beslagh
„Vintmen altijt groot beklagh.

Laet ons ryden, Galatee,
Om het lant, en by het vee,

Daer

Daer de groene linden staen,
 Daer ons vette kudden gaen,
 Daer het weeligh cooren groeyt,
 Daer de jonge veerse loeyt,
 En ontdeeft op haer manier
 Haer verdriet en innich vier;

Siet! een veulen uyt het stal
 Kan ons dienen over al,
 Dat's de koetse die ons past,
 Want wy rijden sonder last.

Nu ick gae na mijn ghewest,
 Maer ick segge voor het leest,
 Letter op, ô Galathee,
 Eerje laet het edel vee,
 Sooj' u tot de stadt begheeft,
 Ghy meught grouwen datje leeft,
 Want ghy weet de rancken niet
 Diemen inde steden siet,
 Diemen inde steden prijst,
 En de jonghe kinders wijst,
 Daerom moetje schole gaen
 Of jet noyt en had ghedaen,
 Anders sultje by de lien
 Noyt u leven zijn ghesien,
 Denckt dan vry op dat gheval,
 En hoe't u al passen sal.

Meyntj' om datje gheestigh zijt
 Datje wel in korten tijt
 Steedsche grillen leeren soudt?
 Neen, het steeds gheselschap houdt

Dat een vryster van het lant,
 Schoon sy heeft al goet verstant,
 Altijt haren aert ghelijckt,
 Altijt na den derrinck rijckt.

Lieve denckt doch om den spijt,
 Om het leppich steeds verwijt,
 Datmen staegh en over al
 Vint aensicht wrijven sal.

Sooje maer het minste doet,
 Sooje vrient of buyren groet,
 Sooje dit of gint bestaet,
 Dat niet op sijn steeds en gaet,
 Stracx sal yemant vande stadt
 Roepen, ick en weet niet wat,
 Plat-gheduynde mellick-dewy,
 Packt u na den boeren reuy
 Packt u naer het kluytigh lant
 Na den hollen dellif-kant,
 Na de biesen of het riet,
 Want in stadt en dientje niet.

Siet als yemant is ghepaert
 Met een onghelijcken aert.
 Steeds met boers, en hooffsch met ront,
 Dat en heeft noyt goeden gront.
 Ghy daerom blijft in u wijck
 Bout en trout met uws ghelijck.
 Met met kuys, en mors met wyl,
 Valck met valck, en wyl met wyl.

F I N I S.

HAR.

HARDERSLIEDT.

D Hillis met haer met-gefallen
 Was gecomen in het lant,
 Daerse niet veel schorr' en vant;
 Sy quam vande vlaemsche stellen,
 Daermen sant en slicken dijct,
 Daermen roept, schaepharders wijct.

Daermen vvater maect tot landen,
 Daer de plough comt om sijn haer,
 Dat hy had gelaten daer;
 Daer het vvout door menschen handen

jst

(Ist *Neptunus* leet of spijt)
Van de stroomen vwort bevrijt.

Phillis had haer vee gedreven
Tusschen *Armuy* en de *Veer*,
Daer slough sy haer eerstmael neer,
Thirsis haer vermaec en leven
Was by *Domburgh* neer gestelt,
In dat dor en sandig velt.

Phillis in den coelen morgen,
Als de son noch niet te straf
Eerst den dau ging licken af,
Quamen voor haer oude sorgen,
Want sy viel in diep gepeis,
En bedacht haer zeeufche reis.

Niet dat *Zeelant* haer mishaege,
Zeelant docht haer vol genucht,
Daerom vvasse niet beducht;
't Meeste vvas dat sy beclaegde
Dat sy Thirsim niet en sach,
Die by haer te vvoonen plach.

Sy ging vveyden met haer schapen
Van *Armuyde* niet te vvijs,
Op het gors *ten halven-krijt*;
Daer began haer druck t'ontslapen,
Dies sy vvat ter zijden af

c 2

Haer

Haer tot clagen dus begaf.

Siltig schor ten *habyen krijte*
 Tot u doe ic dit beclag,
 Souter vvortje dag aen dag,
 Ic en cant de zee niet vvijten,
 Want ten is niet vanden vloet,
 Maer van miin bedruet gemoet.

Soo als dauvv ontrent den meye,
 Vande groene loovers schiet,
 Vande teere kruyden vliet;
 Soo mijn tranen als ick schreye
 Om u, Thirsi, moye knecht,
 Rollen neder op den vveght.

Dit verfoet het gantsche schorre,
 Want de filte vande zee
 Is noch dienstig aen het vee;
 Maer, of ick schoon drijf of porre,
 Watter nat is van mijn traen
 Daer en leet geen schaepken aen.

Hoe geluckig vvaert ghy rammen
 Doen als Thirsi by ons vvas
 Op het groesche buyte-gras?
 Als hy speelde met de lammen
 Als hy sneed een lustig riet,
 En beslotet met een liet.

Hy ging

Hy ging op een ry verhalen
 Al de vrijsters van het lant.
 En haer soeten minne-brant;
 Maer ten mochte nimmer falen
Phyllis was des liedts besluyt.
 'tQuam altijd op *Phyllis* uyt.

Phyllis schreef hy inde boomen,
Phyllis was het dat hy song,
 Waerder oyt een Echo klonc,
Phyllis (soo hy quam te droomen
 Datter yemant by hem stont)
Phyllis viel hem uytten mont.

Phyllis was sijn gantsch vermaken,
Phyllis die sijn hert vercoos,
Phyllis, *Phyllis* was de loos,
Phyllis ging voor alle saken
Phyllis wasser om benijt,
 O waer is die soete tijt!

Als vvy hier int Eylant quamen,
 Doen vvas ons dit gors te cleen,
 Och! doen moestet zinn gescheen;
Thyrsis dreef sijn vee te samen
 En hy liet mijn dit gevvest,
 Want hy hieltet voor het best.

Als het nu ging op een scheiden,

e 3

Wat

ging

Wat een druck quam over my
 Ic nam *Thyrsis* aen d'een zy
 Daer stont ick en hy en schreiden,
Thyrsis vvist niet vvat hy sprack,
 't Scheen dat hem sijn herte brack.

Voor besluyt ten langen lesten
 Gaf hy miin sijn rechter hant,
 Tot een ceuvvich minne-pant;
Phylli neemt het my ten besten
 Seyd' hy, dat ick stille s'vviig,
 'tSchiint dat ick de cortse krijg.

'tSchiint ick sal mijn sin verliefen
 Soo geweldig clopt mijn hooft,
 'tSchiint het is van brein berooft;
 'tSchiint mijn tonge wil bevriesen,
 'tSchiint mijn lippen willen toe,
 Ach! ic stae 'ken weet niet hoe.

Daer op heeft hy my gegeven
 Met gesucht en droef gebaer,
 Eenen ring van peerden-haer,
 Daer stont *Thyrsis* in geschreven,
 En daer was een hart gemaect,
 Met een minne-pijl gheraect.

Maer my docht de geest t'ontsincken
 Als hy seyde; Nu vaert wel,

Philli

Philli, denct om mijn gequel,
 Jck sal weder om u dincken:
 Meer en wift hy niet te doen,
 Want ten quam niet tot een soen.

Thirfi ghy zijt nu vertrocken
 Wel een maent drie ofte vier,
 En ghy comt niet eens tot hier;
 Zijn u geyten, zijn u bocken,
 Zijn u schapen al u vreugt
 Datjer niet eens af en meugt:

Neen gevis ten zijn geen schapen
 T'is een ander vwitter vee,
 Dat my doet het drouve vee;
 Ach! ick ken die op u gapen,
 T'is de dertel Amaril
 Die met u is opten dril.

Vraeghj' hoe ick het com te vveten
 Denct dat yder als hy mint
 Vremde dingen ondervvint,
 Al ben ick vvat ver gefeten
 Op de leste peerde-mart
 Vont ic d'oorfaeck myner smart.

Jck vvas vroug ter mart gecomen
 En ging dvvalen hier en daer,
 Doch u vvert ic niet gevvaert;
 Niemant ('tscheen) had u vernomen,

Mits

Mits so sach ic uvven hont
Daer hy voor een deure stont.

Snel beleefder van manieren
Als sijn meester schein te zijn,
Komt en toont my blijden schijn,
Comt sijn steert ontrent my svieren
Comt en biedt my sijnen poot,
Comt en springt my opten schoot.

Al miin bloet quam opgeresen
Als ick sach het trouvve beest,
Daerom sprack ick metten geest,
Hier ontrent moet *Thyrsis* vvesen.
Want sijn hont is so gevvent,
Dat hy niet te verr' en rent.

Sracx liet ick in alle vvijcken,
Waer dat jonge lieden staen,
Mijn begeerig ooge gaen;
Maer doen ick ging omme-kijcken
Wasset dat ic *Thyrsim* sach,
Daer hy in een vvaester lach.

Hy vvas vry daer niet alleene,
Vlugge vrijsters rvvee of dry
Waren hem geduerig by;
Onder dese vvaester eene,
Na miin oordeel, niet te moy
Maer vvat na den steedschen toy,

Dat

Dat moet Amarillis wesen
 Dacht ick, en het was ooc vvaer,
 Want Pol Faes, de soete vaer,
 Hadse mijn wel eer ghepresen
 Als beset en vvonder clouc,
 In het setten van haer douc.

Thirsis had so veel te quicken
 Met de meit, het vvas een schant;
 Want hy kuff' haer mont en hant,
 Wonder vvasser te beschicken;
 Ach! dit dede my so vvee,
 Als de vorst het jonge vee.

Hy vvas so verblint int mallen
 Dat hy mijn niet eens en sach,
 Mits quam Faes vvt sijn gelach,
 Laet ons med' hier onder vallen
 Seyde Faes, en trock mijn in,
 Dan het vvas mijn eygen sin.

Men gingh daer een dans int ronde
 Onder eenen rosen-krans,
 Thirsis vvas niet aen den dans,
 Maer hy stont daer mont aen monde
 Met sijn nieu-verkoren lief,
 Tot mijn drouvig ongerief.

f

Pan

Pan met al u bosch-gesellen,
 Als ic sach haer sot gelaet,
 'k Wist mijn leven geenen raet;
 'k Wist niet hoe mijn aensicht stellen,
 'k Werde bleyc en vveder root
 't Scheen ic ging als in de doot.

Als nu 't volc sich ging verstroyen
 Doen vvast eerst dat hy my sagh,
 Philli, sprac hy, goeden dagh,
 En began te flicke-floyen;
 Maer sijn groette quam so blau,
 Dat sijn antvvoort vvas een grau.

Thirsis acht het niet een mijte
 Sagh ooc na my niet meer om,
 Maer greep daer een fleuyt en bom,
 En hief op als my te spijte,
 Een nieu deuntjen van de min
 Die hem doen lach inden sin.

Daer vverd Amaril gepresen
 Tot den derden hemel toe,
 Och! hoe vvas ick doen te moe!
 Want dat Phillis plach te vvesen
 Hoord' ick (niet dan al te ras)
 Dat het nu een ander vvas.

Amarillis

Amarillis was bestorven
 (Soo het schein) in sijnen mont,
 Ja tot in sijns hertsen gront,
 Och nu ben ic gantsch bedorven
 Seyd' ic met een droef gheluyt,
 En ic streeck ter deuren uyt.

Ick ging dwalen aen der heyden,
 Ic ging in het mulle fant,
 Ic ging aen het vette lant,
 Ic ging eenig door de weyden
 Sonder troost, en sonder raet,
 Als een schaep dat dolen gaet.

Harders van de vlaemsche dalen,
 Harders van het Zeeusche strant,
 Is het niet een groote schant
 Dat ic dus alleen moet dwalen?
 Ick, die certijts was verselt
 Met de puickjes van het velt.

Jck, die certijts plach te treden
 Onder menig harders kint,
 Hoog geprefen, wel bemint;
 Ic die certijts werd gebeden
 Ben nu maer een arrem dier,
 En gae treuren sonder vrier.

Och! hoe can de tijt verkeeren!
 Och hoe can de min vergaen!
 Och ic bender qualiic aen!
 Niemant wil nu Phillis eeren,
 Niemant die na Phillis fiet,
 Niemant die haer liefde biet.

Dit is vry een sware 'plage,
 T'is een deerlijc ongeval,
 T'is een hartseer boven al,
 Siet, hoe stae ic hier en clage,
 Mits ic ben gantsch ongewent
 Dat my niet een harder kent.

Leert u minne beter setten
 Vrijsters, wie ghy wesen meugt,
 Leert u dienen vande jeugt,
 Leert op uwe saken letten,
 Want dat eens gebeuren mach
 Dat en comt niet al den dagh.

Maer hoe konjet in u vinden
 Dat ghy Phillis dus vergeet,
 Dat ghy Phillis dus verleet,
 Thirsi? lichter als de vvinden
 Lichter als een dorre blat,
 Dat de vvint van onder vat.

Streect dan nu u gantsch begeeren
 Tot dit jong en vvelig dier,
 Tot dit, nieu ontsteken vier?
 Heb ic u niet hooren svveren,
 Eer ghy noch in Zeelant vvaert,
 Dat ghy preeft een ronden aert?

Datje noyt en soudt verkiesen
 Soo een afgerichte meyt
 Die ontrent de steden vveyt,
 Datje liever vvout verliesen
 Heel de cudd' op een gety,
 Als te leven sonder my.

Denct toch nu eens om de reden
 Waerom dat ghy dit besvvoert,
 't Was, vermits een yder loert
 Op de meisjens die by steden
 Niet besloten vande zee
 Weyden het gevvolde vee.

Ghy preeft vriisters die op stellen
 Ginder aen de Vlaemsche kant
 Of ontrent de Zeeusche strant
 Hare vette schapen tellen,
 Want ghy hielt dat desen aert
 Voor de linckers vvas bevvaert.

Ist niet Domburg daer de steden
 Senden al haer malle jeugt,
 Brengen al haer malle vreugt?
 Yder comt daer aen gereden
 Soo lang als het wagen-rat
 Niet te diep snijt in het nat.

Aen die duynen, aen die weyen,
 Is u Amaril gebroet
 En van eersten aen gevoet,
 Daerom canse listig vleyen,
 Dat en meer heeft sy geleert
 Van het volc dat daer verkeert.

Sy is vol van steedtsche treken,
 Op een steedts so drilt haer gang,
 Op een steedts so draeyt haer sang,
 Op een steedts soo canse spreken,
 Op een steedts ist datse swijgt,
 Op een steedts ist datse nijgt.

Maer wat school-gelt moetsc tellen
 Meyntje voor soo moyen leer?
 Nu een soentjen, dan yet meer;
 Al na lust van die gesellen:
 „Wie met steedtsche linckers praet,
 „Steedts yet van sijn veren laet.

Jck ben op een fchor geboren,
 Daer fat ic alleen een keec,
 Op een flouw, of op een krees,
 Noyt en ginger maegt verloren,
 Op een gors of op een stel
 Daer noyt quam een fteedts gefel.

Waer de linden veilig groeyen
 Daer ift dat de wagens rien,
 Om het luftig velt te sien;
 Waer de boomgaerts aerdig bloeyen,
 Daer ift dat de joncheyt malt,
 Tot het loof daer neder valt.

T'is te *Domburgh* inde duynen
 Daermen wentelt in het fant,
 Daer foo menigh dertel quant
 Achter hagen, achter tuynen
 Doet dat ic niet feggen derf,
 Dievvils op eens anders kerf.

Amarillis (naer ic hoore)
 Heeft al dievvils me gereen
 Met de juffers vande fte'en,
 Sy feyt, ick en ben geen floire,
 Ic en ben voor Klaes of Pier,
 Ic en vvas noyt mellick-dier.

Sy heeft

Sy heeft schotels, koppen, teilen,
 Van dat vremde blauwe goet
 Daerf' haer soeten room in doet;
 Dat zijn teickens, dat zijn peilen
 Datf' al ander kennis houdt
 Als met harders van het woudt.

Dunct u dit te zijn klaer schapen?
 Mach dit al bestaen met eer?
 Ick geloof het nimmermeer.
 „Vrijsters die na giften gapen,
 „Maegden die na gaven staen
 „Spelen op een glatte baen.

Thirsi wy zijn beyde Zeeuwen,
 Al was *Breskens* ons vertreck,
 T'is noch onder 'tZeeusche reek,
 Laet de steedsche linckers spreuvven,
 Wy zijn ront en daer toe goet
 Dat's van oudts een zecus gemoet.

Laet ons in die rontheyt blijven
 Dat is naer u eygen sin,
 Dat is dienftig inde min:
 Laet ons t'faem ons schaepiens drijven
 In u jonckheyt vvaerje mijn;
 Waerom suljet nu niet zijn?

F I N I S.

Cupido